

Копанцева Л.М.

ПОНЯТТЯ І СУТНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ

Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка

У статті розкрито теоретичні основи методичного забезпечення прикладної спрямованості навчання хімії майбутнього товарознавця. Розглянуто методичне забезпечення хімічних дисциплін на базі кафедри хімії економічного університету.

The article explores the theoretical foundations and methodological orientation training of Applied Chemistry, future commodity. The methodical the chemical sciences, the Department of Chemistry, University of Economics.

Ключові слова: методичне забезпечення, прикладна спрямованість, товарознавець - комерсант.

Становлення України як самостійної держави, соціально-економічні зміни в суспільстві висувають перед технічною освітою нові завдання з її удосконалення. Необхідність формування нової генерації висококваліфікованих фахівців у технічній галузі, які здатні на високому рівні розв'язувати складні проблеми господарювання, потребує поліпшення методики навчання, впровадження в навчальний процес досконаліших форм та методів навчання, нових педагогічних технологій. Одним з основних напрямків реалізації поставлених задач є забезпечення розвитку освіти на базі нових прогресивних концепцій освіти, впровадження в навчальний процес сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Особливої актуальності в таких умовах набуває проблема єдності професіоналізму і інформаційної культури.

У сучасній педагогічній науці досліджуються вимоги до моделі фахівця у контексті сучасної соціокультурної та інформаційно-технологічної ситуації (І.Д. Бех, М.Б. Євтух, В.А. Кудін), розробляються принципи дидактики сучасної

професійної освіти (М.М. Ващенко, С.У. Гончаренко, В.І. Зверева, В.В. Краєвський, Н.Г. Протасова, В.І. Пуцов, І.І. Сигов, О.М. Пехота, та ін.). Найвні методологічні підходи до побудови загальних моделей спеціаліста (Н.Ф. Тализіна, В.М. Турченко, Г.І. Хмара, В.Д. Шадріков та ін.) та системні дослідження з розробки моделей професійної компетентності, що є основою підготовки кадрів у системі підвищення кваліфікації (В.І. Маслов, В.С. Пікельна, В.А. Семиченко, В.Ю. Стрельников, Г.В. Федоров та ін.) дозволяють обґрунтувати організаційно-педагогічні умови розвитку компетентності фахівців з товарознавства і комерційної діяльності.

Державний стандарт вищої освіти України та освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра за фахом «Товарознавство та комерційна діяльність» передбачає певні виробничі функції, типові завдання діяльності та уміння, якими повинні володіти випускники вищого навчального закладу з кваліфікації «Товарознавець-комерсант»[1,с.17]. Так, на базі Полтавського університету економіки і торгівлі (ПУЕТ), на кафедрі хімії, фахові уміння формуються при вивченні дисципліни Хімія і методи дослідження сировини та матеріалів (ХМДСМ), зокрема, уміння користування сучасних фізико-хімічних методів контролю якості товарів. У коло інтересів товарознавства обов'язково входить визначення факторів, зумовлюючих якість та умови зберігання сировини або товару при їх транспортуванні й зберіганні, методи їх експертизи та ідентифікації. У той же час, слід зазначити, що в практиці роботи викладачів вищих начальних закладів для різних спеціальностей, зміст дисциплін хімічного циклу залишається практично однаковим, хоча, орієнтуючись на освітньо-кваліфікаційну характеристику бакалавра майбутнього товарознавця-комерсанта доцільно, щоб зміст дисципліни мав прикладну спрямованість.

У педагогічних дослідженнях прикладна спрямованість навчання хімії розуміється як змістовий зв'язок курсу з практикою, що сприяє формуванню у студентів умінь, необхідних для розвитку логічного мислення і розв'язування практичних завдань засобами хімії. Під прикладною спрямованістю викладання курсу хімії для товарознавців розуміємо безперервний процес формування у

студентів знань і вмінь застосовувати хімічні знання та методи при розв'язанні актуальних проблем товарознавства з метою підготовки до майбутньої діяльності.

Так, дисципліни ХМДСМ, яка складається з 7 хімічних дисциплін: основи загальної, неорганічної, аналітичної (якісний і кількісний аналіз), органічної, фізичної, колоїдної хімії та фізико-хімічні методи дослідження, має певну базу методичного забезпечення. Кожна окрема хімічна дисципліна має навчальний комплекс, лабораторний практикум, збірник контрольних-тренінгових завдань, опорний конспект лекцій. Всі методичні розробки мають як паперовий, так і електронний варіант, що дає змогу працювати студентів не лише за підручником, а й віртуально. Викладачами кафедри хімії ПУЕТ були розроблені тести для студентів з дисципліни ХМДСМ, які помістили в автоматизовану систему контролю знань Open TEST. Тестові питання розроблені зі всього курсу навчальної дисципліни. Можливість виконання тестів декілька разів задовольняє прагненню студентів отримувати кращі результати і сприяє покращенню знань студентів. Такий вид самоконтролю дає змогу перевірити не лише реальні знання, уміння і навички розв'язувати задачі як графічного типу, так і за допомогою формул, а й дізнатися про „прогалини” у знаннях по пройденому матеріалу.

У формуванні сучасних спеціалістів товарознавчо-комерційної діяльності велике значення надається знанням з хімії, які повинні відповідати найвищим вимогам виробничої діяльності та новітнім досягненням науково-технічного прогресу. Тому головним завданням кафедри хімії, як загальноосвітньої, є створення на високому рівні необхідного базису для вивчення спеціальних курсів з товарознавчих дисциплін.

Література:

1. Державний стандарт вищої освіти України –К. : Міністерство освіти і науки України, 2002. - 39 с.